

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de erroribus Pelagianorum, de gratia, de iustificatione & merito,
de virtutibus theologicis & quatuor cardinalibus, ac de ineffabili mysterio
incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

§. V. Aliæ rationes breviter exponuntur

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77177)

multipliciter potest convelli. In primis enim dicere Verbum ut subsistens in humanitate peccare denominativè, seu per communicationem idiomatum, pias aures offendit, & à majori Theologorum parte non admittitur, licet concedant Verbum in humanitate subsistens posse dici seu denominari mortuum & crucifixum: Rationem verò discriminis assignat D. Thomas suprà quæst. 1. art. 1. ad 3. ubi ait quod mors, sicut & quodlibet aliud malum pœnæ, à Dei iustitia est introductum, propter gloriam ipsius Dei; malum verò culpæ seu peccatum committitur per recessum ab arte divinæ sapientiae, & ab ordine divinæ bonitatis; & ideo licet nulla sit indecentia quod verbum in natura assumpta, seu ut subsistens in humanitate, per communicationem idiomatum, passum, crucifixum, & mortuum denominetur, est tamen moralis indecentia, quod Verbum, etiam ut in natura humana subsistens, denominativè, seu per communicationem idiomatum, peccare dicatur.

21 Confirmatur: Prædicata naturæ humanæ, quæ per se primò conveniunt supposito, si habeant repugnantiam cum hypostasi seu persona verbi, non possunt de illa etiam per communicationem idiomatum prædicari; hac enim ratione docet S. Thomas has propositiones esse falsas, *Christus est creatus vel creatura. Christus incipit esse, & similes*: Sed peccare est prædicatum habens repugnantiam cum persona verbi: Ergo non potest de illa, etiam per communicationem idiomatum, enunciari.

22 Secundò, Juxta hujus solutionis doctrinam, humanitate Petri peccante, suppositum Petri solum peccat denominativè, nam ut ait Vasquez actiones dicuntur suppositorum, non elicitive, sed tantum denominativè; & tamen humanitate Petri peccante, suppositum ejus dicitur simpliciter & absolute peccans, & peccato infectum: Ergo si Verbum ut in humanitate subsistens, dici posset denominativè peccare, simpliciter & absolute peccans, seu peccato infectum, appellari poterit, quod pias aures abhorrent.

23 Tertiò, Hæc propositio, *Verbum ut in humanitate subsistens, pro nobis meruit & satisfecit*, est vera in proprietate sermonis, & in rigore, non minus quam ista, *Christus nos redemit & satisfecit pro nobis*, & tamen juxta doctrinam Vasquezii, Christus, seu Verbum ut subsistens in humanitate, solum denominativè satisfecit & meruit, cum juxta illum actiones non sint suppositorum elicitive, sed tantum denominativè: Ergo quod humanitate assumptâ peccante, Verbum ut in illa subsistens, denominativè tantum peccaret, non tollit quod hæc propositio, Christus, seu Verbum ut subsistens in humanitate, peccat, sit vera in rigore & proprietate sermonis.

Denique, Falsum est quod operationes non sint suppositorum activæ, seu elicitive, sed denominativè tantum: Ergo prædicta solutio falso nititur fundamento. Consequentia patet, Antecedens probatur ex Concilio Florentino sess. 18. in qua Joannes Theologus ex hoc communi Philosophorum effato, *Actiones sunt suppositorum*, probat, assentiente Concilio, Spiritum sanctum à Filio procedere, & essentiam in divinis non generare, sed Patrem, ratione essentiae: At Pater non denominativè tantum, sed etiam elicitive ut quod generat, mediâ essentiâ ut principio quo generandi: Ergo actiones sunt suppositorum, non solum denominativè, sed etiam elicitive.

A Nec valet quod respondet Vasquez, nimirum rationes Conciliorum non esse de fide, imò de quando niti falsis principis, ut constat ex 7. synodo, ubi quidam ex Patribus, cum hæretico disputans, ut probaret Angelos depingi potuisse, assumpsit principium falsum, nempe Angelos esse corporeos. Non valet, inquam, nam rationes Conciliorum, etsi de fide non sint, magis tamen sunt autoritatis, nec fas est illis contra dicere, sine urgenti fundamento, & nisi ex aliquod sequatur absurdum: Ergo licet ex prædicta autoritate veritas propositionis notetur, ut de fide certa non habeatur, non potest tamen negari, vel in dubium revocari.

B Addo quod Joannes Theologus principium illud assumpsit ut Philosophis commune, & nullus ex Patribus vel Latinis, pro quibus disputabat, vel Græcis, contra quos agebat, in contrarium reclamavit; imò Græci argumento Joannis Theologi convicti, Spiritum sanctum à Filio procedere confessi sunt: Ergo illud principium ab universali Ecclesia, tam Græca, quam Latina, tacite saltem fuit approbatum, licet expresse definitum non fuerit.

S. V.

Alia rationes breviter exponuntur.

P Ræter duas rationes jam expostas, quæ præcipue sunt & fundamentales, tres alie superant, quibus breviter suaderi potest nostra conclusio. Prima est: Gratia habitualis justificans, non solum ex natura rei, sed etiam essentialiter pugnat cum peccato mortali, eo quod sit formalis aut specialis participatio divine naturæ, & sanctitatis increatæ, ut in Tractatu de Justificatione docuimus, & colligitur ex verbis illis 2. Joannis 3. *Qui natus est ex Deo, peccatum non facit, quoniam semen ipsius* (scilicet gratia sanctificans) *in eo manet, & non peccare potest, quoniam ex Deo natus est*. Sed gratia unionis est ipsamet Divina natura & sanctitas increata, unita humanitati, & illi communicata, per unionem substantialem: Ergo à fortiori talis gratia essentialiter pugnat cum peccato, & cum illo, etiam de potentia Dei absoluta, stare nequit. Consequentia manifesta est, si enim participatio sanctitatis increatæ essentialiter excludit peccatum, & nequit cum ipso componi, etiam de absoluta Dei potentia, quantum magis id præstabit ipsamet sanctitas increata, substantialiter unita, & quomodo majorem cum peccato habeat repugnantiam & impossibilitatem?

Secunda ratio: Ex eo præcisè aliqua natura impeccabilis redditur, quod conjungitur immobiliter ipsi regulæ rectæ operationis; licet contra ea ratione est peccabilis, quia potest deviare à recta regula operationis: Sed humanitas Christi, ex unione ad Verbum præcisè, conjuncta est immobiliter primæ regulæ rectæ operationis, nimirum divinæ sanctitati & sapientie: Ergo præcisè ex vi talis unionis, seclusa etiam visione beatificâ, redditur impeccabilis, subindeque implicat peccatum cum ea componi.

Confirmatur: Humanitas Christi, ratione unionis hypostaticæ, perfectiori modo Deo conjungitur, qui est prima regula rectæ operationis, quam per visionem beatificam, cum prima unio sit substantialis, & altera solum accidentalitatis: Ergo si anima Christi, ex vi præcisè visionis beatificæ, ita redditur impeccabilis, ut repugnet peccatum cum ea componi, ut docet Scotus & Discipuli ejus, à fortiori ex vi præcisè unionis

unionis hypostaticæ, ita fiet impotens ad peccandum, ut implicet eam peccare peccato cum tali unione composito.

Tertia ratio: Humanitas Christi per unionem ad Verbum sanctificatur infinite simpliciter: Sed implicat sanctitatem infinitam cum peccato componi: Ergo & unionem hypostaticam. Major patet ex dictis supra disp. 11. Minor verò probatur: Esse infinite sanctum est esse infinite mundum, cum sanctitas, juxta Dionysium, sit immaculata puritas; esse verò subiectum gravis culpe, seu in statu peccati mortalis, est esse immundum simpliciter, cum peccatum essentialiter sit immunditia & turpitudine: Sed implicat esse infinite mundum, & esse immundum simpliciter: Ergo implicat infinitam sanctitatem cum peccato componi. Secundò, Implicat esse obiectum dignum complacentiâ divinâ infinite sine termino, & esse dignum displicentiâ & odio Dei: Sed quod est sanctum infinite simpliciter, est dignum complacentiâ divinâ infinite & sine termino; è contra verò subiectum peccato mortali infectum, est dignum odio & displicentiâ Dei: Ergo implicat esse sanctum infinite simpliciter, & esse peccato mortali infectum.

§. VI.

Statuitur secunda conclusio, & Christi humanitatem, nec in sensu diviso potuisse peccare breviter suadetur.

¶ Dico secundò: humanitas Christi, etiam de absoluta Dei potentia, peccare non potuit, peccato destruentem unionem hypostaticam.

Probatur conclusio ratione fundamentalis: Ut humanitas Christi posset peccare peccato destruentem unionem hypostaticam, deberet in tali humanitate, ut Verbo Divino hypostaticè unita, remanere potentia proxima & expedita ad peccandum: Sed talis potentia non remanet in humanitate Christi, ut unita Verbo Divino, sed per unionem hypostaticam ab ea excluditur: Ergo humanitas Christi non potest peccare peccato destruentem unionem hypostaticam. Major patet in homine justo, qui idcirco potest peccare peccato destruentem gratiam justificantem, quia sub tali gratia retinet potentiam proximam & expeditam ad peccandum. Minor verò in qua est difficultas, multipliciter suadetur. Primò quia juxta Patres §. 2. relos, humanitas Christi ex vi unionis hypostaticæ reddita fuit impeccabilis: At non posset dici talis, si in ea remaneret potentia proxima & expedita ad peccandum, quâ posset peccare peccato destruentem unionem hypostaticam, ut patet eodem exemplo hominis justi, qui licet non possit componere gratiam cum peccato, tamen quia in eo remanet potentia proxima & expedita ad peccandum, peccato gratiam destruentem, non est nec dici potest impeccabilis: Ergo &c.

Secundò, Humanitas Christi per unionem ad Verbum sanctificatur infinite simpliciter: At summa & infinita sanctitas, nedum peccatum actuale, sed etiam potentiam ad peccandum excludit: Ergo in humanitate Christi ut unita Verbo Divino non remanet potentia ad peccandum. Major patet, Minor probatur. Sanctitas ex suo conceptu dicit essentialiter oppositionem cum peccato, distantiamque & elongationem ab illo; ac proinde summa & infinita sanctitas, summam distantiam & elongationem à peccato, summamque cum illo oppositionem importat: Atqui oppositio non solum cum peccato

A actuali, sed etiam cum potentia peccandi, & elongatio non solum à peccato, sed etiam à potentia expedita peccandi, major est quam sola oppositio cum actu peccati, & sola elongatio ab illo: Ergo summa sanctitas, non solum opponitur cum actuali peccato, sed etiam cum potentia expedita peccandi.

Tertiò, Ideò in homine justo manet potentia expedita ad peccandum, peccato gratiam destruentem, quia gratia ipsum sanctificans, cum non constituat suppositum, sed ei superaddatur, sicut alii habitus, quibus utimur quando volumus, ejus libertati subicitur, subindeque sicut bonis operibus augeri potest, ita & malis ac peccaminosis destrui: Sed gratia unionis quâ humanitas Christi sanctificatur, opposito modo se habet, cum enim non superaddatur ad suppositum Christi, sed ipsum constituat, ejus libertati non subditur; unde sicut non potest cadere sub merito bonorum operum, ita nec per mala opera destrui: Ergo in humanitate Christi, ut unita Verbo Divino, non remanet potentia expedita ad peccandum, peccato destruentem unionem hypostaticam.

Quartò, Licet impedimentum actûs non se tenens ex parte actûs primi, non tollat potentiam in actu primo expeditam ad agendum: quare auxilium efficax, physice in nostra sententia prædeterminans ad amorem, non tollit potentiam proximè in actu primo expeditam ad odium & negationem amoris, quia non se tenet ex parte actûs primi ad agendum; impedimentum tamen ex parte actûs primi se tenens, tollit in omnium sententia potentiam proximè expeditam ad actum: Sed implicat humanitatem Verbo hypostaticè unitam carere impedimento ad peccandum, ex parte actûs primi se tenente: Ergo implicat illam esse unitam hypostaticè Verbo, & stante tali unione, habere expeditam ad peccandum potentiam. Major patet, Minor probatur. Implicat humanitatem esse Verbo unitam, & in eodem instanti non existere, vel saltem subsistere subsistentiâ Verbi, cum in instanti assumptionis humanitatis ad Verbum, non possit subsistere subsistentiâ creatâ, aliâ simul duplici subsistentiâ subsisteret, quod implicat, ut supra ostensum est: Sed subsistentia Verbi est impedimentum ad peccandum, ex parte actûs primi se tenens, cum peccatum sit impossibile cum tali subsistentia, per quam humanitas Christi in actu primo completo ad operandum constituitur: Ergo implicat humanitatem esse Verbo unitam, & simul carere impedimento ad peccandum ex parte actûs primi se tenente.

Denique, Implicat humanitatem, aut voluntatem humanam unitam subsistentiâ Verbi, habere potentiam expeditam ad peccandum, nisi Verbum, ut in illa subsistens, sit potens peccare: Sed Verbum ut subsistens in humana natura, nequit esse vel dici potens ad peccandum: Ergo implicat humanitatem, aut voluntatem humanam unitam subsistentiâ Verbi, habere expeditam ad peccandum potentiam. Minor constat: Cui enim essentialiter repugnat actûs, non potest convenire potentia ad illum: Sed Verbo, ut subsistens in humanitate assumpta, essentialiter repugnat peccatum: Ergo & peccandi potentia. Major verò in qua est difficultas sic ostenditur. Sicut voluntas unita subsistentiâ Petri, est voluntas ipsius Petri ita voluntas humana unita subsistentiâ Verbi, est voluntas ipsius Verbi, ut

Disp. 9.
Art. 4.